

מסכת ברכות

פרק ג

חיוב ק"ש לעוסק במצות קבורה:

(א) מי שמתו מוטל לפניו וצריך לקבורו - פטור מקריאת שמע ומן התפלה ומן התפילין.

נושאי המטה וחלופיהן וחלופי חלופיהן, את שלפני המטה וכבר נשאו ואת שלאחר המטה ועומדים לשאת, את שלמטה צריך בהן לשאת אותה - פטורין שהם עסוקים במצוה, ואת שאין למטה צריך בהן - חיבין שאינם טרודים בעשיית המצוה.

אלו ואלו פטורין מן התפלה כי צריך לכוון במשך זמן התפילה ואינם יכולים לכוון.

חיוב ק"ש לעוסק במצות יחוס אבלים:

(ב) קברו את המת וחזרו, אם יכולין להתחיל ולגמר את שמע **עד שלא יגיעו לשורה** של המנחמים¹ - יתחילו ויקראו, ואם לאו - לא יתחילו.

העומדים בשורה, הפגמים שמנחמים בעצמם - פטורין, והחיצונים שעומדים שם רק לכבוד האבלים - חיבין.

המצוות נושעים עבדים וקטנים ייבום בהם:

(ג) נשים ועבדים וקטנים - פטורין מקריאת שמע ומן התפילין שאלו מצוות שהזמן גרמן, וחיבין בתפלה שהיא בקשת רחמים, ובמזוזה ובכרכת המזון שהם מצוות שאין הזמן גרמן.

דיו בעל קרי' בק"ש ובברכותיה:

עזרא הסופר תיקן שמי שטמא בטומאת קרי' אסור בלימוד תורה.

(ד) בעל קרי' - מהרהר בלבבו את קריאת שמע שהיא דאורייתא, ואינו מברך על קריאת שמע **לא לפניו ולא לאחריה. ועל המזון מברך** בהרהור **לאחרי** שברכת המזון היא מן התורה והתירו לו לברך בטומאתו, ואינו מברך לפניו. **רבי יהודה אומר: מברך** בפיו לפניו ולאחריהם שלדעתו דברים השגורים בפה מותר לבעל קרי' לאומרם.

דיו בעל קרי' בחבילה:

(ה) היה עומד בתפלה, ונזכר שהוא בעל קרי' - לא יפסיק את תפילתו לגמר, אלא יקצר כל ברכה ויאמר את תחילתה וסופה.

דיני טבילת בעל קרי' לפני ק"ש

יכרד לטביל והגיע זמן ק"ש, אם יכול לעלות ולהתפשט ולקרנות עד שלא תנץ החמה² - יעלה ויתפשט ויקרא, ואם לאו - יתפשט במים עד צוארו ויקרא. אבל לא יתפשט, לא במים הרעים ולא במי המשרה.

¹ יחוס אבלים היא מצוה מן התורה.

² לכתחילה יש לקרוא ק"ש לפני נץ החמה.

מסכת ברכות

קריאת שמע במקום נקי

ולא יקרא קריאת שמע במקום שיש בו מי רגלים, עד שִׁיטִיל לְתוֹכָן מַיִם.
וְכַמָּה יִרְחִיק מֵהֶם וּמֵן הַצּוֹאֵה? אַרְבַּע אַמּוֹת.³

דני טבילה לטמאים בטומאות חמורות:

זב ונדה טמאים במשך שבעה ימים, בעל קרי ומשמשת ופולטת ש"ז טמאים במשך יום אחד.
במשנה יש שלושה אופנים שאדם נטמא בטומאת יום אחד וגם טמא בטומאת שבעה.

(ו) זָב שֶׁרָאָה קָרִי, וְנִדָּה שֶׁפִּלְטָה שִׁכְבַּת זָרַע, וְהַמְשִׁמֶשֶׁת שֶׁרָאָתָה נִדָּה - לדעת תנא קמא: צָרִיכִין טְבִילָה
למרות שהטבילה לא תטהר אותם מטומאתם החמורה, וְכַבִּי יֵהוּנְדָה פוּטֵר.

³ והיינו כשהם מצדדיו או מאחוריו, אך אם הם לפניו צריך להתרחק שלא יהיה כמלוא עיניו.